

театрални представления, пъвчески хорове, народообразователни сказки, борили се съ гръцкото духовенство и пр. Тъ не бъгали, не се отклонявали отъ тази дейност, тъ само я считали недостатъчна и я допълняли съ друга, скрита, презъ нощигъ, по тайни кътове — революционната дейност. Последната била съществена за тъхъ, върховна цель на тъхния животъ, на тъхните усилия, на денонощните имъ мисли, грижи и тревоги. Така е било и въ Русе. Читалището „Зора“ е било прикритие на революционния комитетъ. „Слугата“ на читалището, Н. Обретеновъ е билъ водачъ на Русенския революционенъ комитетъ. Заседанията на комитета, както ни описа това пръвъ З. Стояновъ*, ставали въ читалището. Русенската младежъ, макаръ и поставена въ много неблагоприятни условия въ единъ градъ съ многобройно турско население и голѣмъ турски гарнизонъ (като военна крепость), голѣма и бдителна турска полиция (като вилаетски центъръ), е била будна и революционно настроена.

Презъ м. септемврий 1871 год., подъ носа на бдителната Мидхатъ — пашова полиция, Ангель Кънчевъ турилъ началото на Русенския революционенъ комитетъ, нареченъ отъ после „Кубратъ“. Комитетътъ е билъ основанъ въ помъщението на читалище „Зора“, гдето ставали заседанията му и се държали архивитъ му. Ангель Кънчевъ възложилъ на Н. Обретеновъ да подбере лицата, които да влѣзатъ въ комитета. „Дзъ най-напредъ по-вѣрихъ на Тома Кърджиевъ, личенъ мой приятель, после на Ради Ивановъ, Ганчо Карамаждраковъ, Икономовъ и както сте видѣли въ протоколитъ, на Иларионъ Драгостиновъ“ — казва Н. Обретеновъ.

Запазени сѫ 17 протоколи на Русенския революционенъ комитетъ за времето отъ 10 декем-

*) З. Стояновъ, „Записки по български възстания“, томъ първи, стр. 150.